

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdeling
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Lene Volke Roesen

15. oktober 2004

Bemærkninger til Rådets rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse

Danske Mediers Forum har med tak modtaget Justitsministeriets grundnotat vedrørende forslag til Rådets rammeafgørelse om en europæisk bevissikringskendelse til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager (KOM (2003) 688 endelig). Medierne ønsker hermed at fremkomme med bemærkninger til rammeafgørelsen, der uanset at sammenslutningen ikke var blandt feltet af høringsparter, klart rummer elementer af betydning for mediernes virke.

Danske Mediers Forums bemærkninger indskrænker sig til de aspekter i rammeafgørelsen, der kan øve indflydelse på mediernes vilkår for at udføre deres samfundsopgave, jævnfør principperne der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 om pressefrihed og pressens arbejdsvilkår.

Artikel 11 anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse

Danske Mediers Forum har noteret, at formålet med forslaget er at sikre et hurtigere og mere effektivt retligt samarbejde i straffesager, når det drejer sig om fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager i et andet EU-medlemsland.

Uanset at Medierne har sympati for ønsket om at styrke samarbejdet om kriminalitetsbekæmpelse, må forslagets krav om – som udgangspunkt – ubetinget anerkendelse og fuldbyrdelse af bevissikringsanmodninger udstedt af andre EU-medlemslande betegnes som uforholdsmæssigt vidtgående.

Danske Mediers Forum finder det således stærkt betænkeligt, at de danske myndigheder ifølge forslagets artikel 11 forpligtes til at anerkende og fuldbyrde en retsanmodning fra et andet EU-medlemsland om ransagning, beslaglæggelse m.m. uden at være berettiget til at foretage en selvstændig prøvelse af, hvorvidt retsanmodningen er forenelig med dansk ret, herunder opfylder de krav om proportionalitet og nødvendighed, som er en fast og vigtig bestanddel af retsplejelovens regler om tvangsindgreb.

Ransagning, beslaglæggelse og edition er tvangsindgreb, der kan foretages også hos personer, der ikke selv mistænkes for at have begået et strafbart forhold, men som menes at være i besiddelse af genstande, dokumenter og data, som er af betydning for efterforskning af en straffesag.

Af samme grund gælder der i dansk lovgivning en række retssikkerhedsgarantier, der bl.a. indebærer, at der skal være tale om kriminalitet af en vis grovhed, at der er en vis bestyrket mistanke, at det må anses for nødvendigt at foretage det pågældende indgreb,

samt ikke mindst at der er den nødvendige proportionalitet mellem indgrebet og formålet.

Disse retssikkerhedsgarantier ses slet ikke i samme grad at være tilgodeset i forslagets artikel 6 om betingelser for udstedelse af en europæisk bevissikringskendelse, der må betegnes som værende ganske vag og indholdsløs i forhold til de detaljerede danske regler.

Artikel 6 ses derfor efter Mediernes opfattelse ikke at indeholde den nødvendige beskyttelse mod uforholdsmæssige indgreb. Den mangelfulde beskrivelse af de hensyn, der skal inddrages ved afvejningen af kriminalitetsbekæmpelsen og hensynet til den enkeltes retssikkerhed, er særlig betænkelig i forhold til bevissikringskendelser udstedt af anklagemyndigheden i et andet EU-land, hvor der ikke er foretaget en domstolsprøvelse af bl.a. indgrebets proportionalitet. Der henvises i den forbindelse til kravet om domstolsprøvelse i grundlovens § 72.

Artikel 15 Grunde til at afvise anerkendelse eller fuldbyrdelse af en europæisk bevissikringskendelse

For at den nødvendige information af samfundsmæssig relevans kan tilgå offentligheden, er det af afgørende betydning, at medierne har mulighed for at beskytte deres kilder og i den forbindelse mulighed for at give disse personer et tilsagn om anonymitet. I modsat fald er der en nærliggende risiko for, at væsentlig information ikke ser dagens lys, samt at kilderne tørrer ud.

De vigtige regler om kildebeskyttelse er således af fundamental betydning for mediernes mulighed for at være offentlighedens informations- og kontrolorgan. Medierne finder det derfor positivt, at Statsministeren ved besvarelse af 4. august 2004 af et spørgsmål fra medlem af Folketinget Peter Skaarup, har udtalt, at forslagets artikel 15, stk. 2, litra b, giver den fornødne hjemmel til at afvise en europæisk bevissikringskendelse, hvis det bevismateriale, der ønskes tilvejebragt, vil skulle fremskaffes gennem tvangsindgreb hos personer, der er omfattet af retsplejelovens regler om vidnefritagelse, jf. § 172. Denne opfattelse af rækkevidden af artikel 15, stk. 2, litra b, er endvidere blevet bekræftet af Justitsministeriet ved Mediernes telefoniske henvendelse af 21. september 2004.

Da formuleringen af forslagets artikel 15, stk. 2, litra b, imidlertid kan give anledning til uklarhed om rækkevidden og forståelsen af begreberne *immuniteter* og *privilegier*, skal Danske Mediers Forum stærkt anbefale, at kildebeskyttelsen udtrykkelig nævnes i lovtæksten.

Dette findes hensigtsmæssigt, ikke mindst da der blandt EU-medlemslande er forskel i den vægtning, som kildebeskyttelsen gives i forhold til hensynet til kriminalitetsbekæmpelsen. Det er overordentlig vigtigt, at de pågældende foranstaltninger i forbindelse med bevissikring, er i overensstemmelse med dansk lovgivnings høje retssikkerhedsniveau og ikke mindst den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Medierne skal for en god ordens skyld bemærke, at der er en fejl i den danske oversættelse af rammeforslagets artikel 15, idet der i den danske udgave af KOMM (2003) 688 endelig, står at *udstedelsesstaten* og ikke *fuldbyrdelsesstaten* kan afvise at fuldbyrde en bevissikringskendelse m.v.

Artikel 19 Retsmidler mod tvangsindgreb

Det fremgår af artikel 19, at medlemsstaterne skal sikre, at alle interesserede parter har adgang til retsmidler mod et tvangsindgreb, der er blevet iværksat som følge af en europæisk bevissikringskendelse. Ønsker man imidlertid at påklage de materiale grunde til udstedelsen af bevissikringen, kan dette kun ske i udstedelsesstaten. Fuldbyrdsstaten kan i henhold til artikel 19, stk. 6, suspendere overførslen af bevismaterialet, mens udfaldet af klagen afventes, dog ikke længere end 60 dage efter at materialet er blevet beslaglagt m.v.

Det er en væsentlig forudsætning for retssikkerheden – ikke mindst den almindelige borgers opfattelse af denne - at de retsmidler, der er til rådighed giver en reel og effektiv beskyttelse mod ulovlige og uforholdsmæssige indgreb m.v. Hvorvidt de retsmidler, der beskrives i artikel 19 giver den fornødne beskyttelse er efter Mediernes opfattelse tvivlsomt. Medierne skal i den forbindelse pege på det urimelige i, at de pågældende parter, som ønsker at bestride lovligheden af et tvangsindgreb, skal henvises til at klage til domstolene i andet EU-land.

Dette er både besværligt, omkostningsfuldt og retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, ikke mindst i betragtning af, at det ikke kan afvises, at en sådan klagebehandling vil kunne overskride de i forslaget fastsatte frister for fremsendelsen af de pågældende dokumenter m.v., hvorved de pågældende kan risikere at materialet udleveres til trods for, at den pågældende klagesag ikke er færdigbehandlet.

Danske Mediers Forum står naturligvis til rådighed, såfremt en uddybning af disse synspunkter ønskes. Henvendelse herom kan rettes til konsulent, cand. jur., Christina Moshøj på e-mail cm@danskedagblade.dk eller tlf. 33 97 40 00.

Med venlig hilsen

Danske Mediers Forum

Christian Kierkegaard
Direktør, DF

Ebbe Dal
adm. dir., DDF